

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 229 | Tarih 4-10 Kasım

(İlgili kaynakların linkleri İngilizce versiyonda yer almaktadır.)

KEYFİ GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

Hafta boyunca savcılar en az 37 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir görüş belgesinde söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir veritabanı vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

5 Kasım: Türkiye'de daha önce Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile ihraç edilen 12 eski polis memuru, Gülen hareketi ile bağlantılı olmakla suçlanan kişileri hedef alan keyfi bir operasyon kapsamında [gözaltına](#) alındı.

KEYFİ YAŞAM HAKKI İHLALLERİ

5 Kasım: İleri evre kanser teşhisi konulan ve görevden alınan bir Türk polis memurunun, durumunun kritik olmasına rağmen yetkililer tarafından cezaevinden salıverilmesinin geciktirilmesi üzerine [hayatını kaybetmesi](#), ağır hasta mahkumlara yetersiz muamele ve siyasi mahkumların karşı karşıya kaldığı zorlu koşullara ilişkin süregelen endişelerin altını çizerek tepkilere yol açtı.

ZORLA KAYBEDİLMELER

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı Yusuf Bilge Tunç'tan bir haber alınmadı. Tunç'un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular içeren bir dizi zorla kaybedilme vakasının son örneklerinden biri oldu.

TOPLANTI VE ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ

4 Kasım: Mardin, Şırnak, Diyarbakır, Van, Ağrı, Şanlıurfa ve Batman valilikleri basın açıklaması, toplantı, yürüyüş, açlık grevi, oturma eylemi, miting gibi her türlü eylem ve etkinliği [yasakladığını duyurdu](#), stant veya çadır kurma, bildiri veya broşür dağıtma ve afiş veya pankart asmanın yanı sıra, bu tür etkinliklere katılması muhtemel kişilerin giriş ve çıkışlarına 4 Kasım 2024 tarihinden itibaren 2-10 gün arasında geçerli olmak üzere kısıtlamalar getirilmiştir.

5 Kasım: Türkiye'nin ağırlıklı olarak Kürtlerin yaşadığı güneydoğusunda üç Kürt belediye başkanının görevlerinden alınması üzerine başlayan protestoların ikinci gününde, aralarında iki gazetecinin de bulunduğu onlarca kişi polis tarafından zorla [gözaltına alındı](#).

5 Kasım: Antalya'da 1 Mayıs kutlamaları sırasında atılan sloganlar ve söylenen şarkılar gerekçe gösterilerek yapılan ev baskınlarında 8'i Halkevleri üyesi 12 kişi [gözaltına](#) alındı.

İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

5 Kasım: Hak örgütleri, yabancı istihbarat operasyonlarına zarar verebileceği düşünülen bilgilerin ifşa edilmesini suç sayan ve basın özgürlüğü ile halkın bilgi edinme hakkına ciddi bir tehdit oluşturduğu uyarısında bulunan yasa değişikliği teklifinin reddedilmesi için Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne [çağrıda](#) bulundu.

5 Kasım: İstanbul'da, İslam alimi Fethullah Gülen'in vefatıyla ilgili sosyal medya paylaşımları nedeniyle yapılan ev baskınlarında sekiz kişi [gözültüne alındı](#).

7 Kasım: Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK), canlı yayın sırasında Türk-İslam alimi Fethullah Gülen'in ölümü üzerine başsağlığı dileyen sunucu Aysin Komitgan'ın açıklamaları nedeniyle Bursada Bugün haber sitesine para cezası [verdi](#).

9 Kasım Gazeteci Furkan Karabay, hükümetin Kürtlerin çoğunlukta olduğu bölgelerdeki belediyelere el koymasını eleştiren haberleri ve sosyal medya paylaşımları nedeniyle Türkiye'de [tutuklandı](#).

YARGI BAĞIMSIZLIĞI VE HUKUK DEVLETİ

6 Kasım: Avrupa Konseyi, Türkiye'nin Kürtlerin çoğunlukta olduğu Güneydoğu'da seçilmiş belediye başkanlarını görevden almasını şiddetle [kınayarak](#), bu hareketi demokratik ilkelere ve yerel özyönetime karşı bir hakaret olarak nitelendirdi ve Türk yetkilileri seçmenlerin iradesine saygı göstermeye ve hukukun üstünlüğünü korumaya çağırdı.

6 Kasım: Türkiye'de bir işe alım sınavında en yüksek puanı alan ancak mülakat sürecinde tartışmalı bir şekilde reddedilen bir adayın intihar ederek [hayatını](#) kaybetmesi, kamu hizmetinde kayırmacılık ve adil olmayan işe alım uygulamaları iddialarına yönelik tepkilere yol açtı.

KÜRT AZINLIK

4 Kasım: Türkiye İçişleri Bakanlığı, Kürtlerin çoğunlukta olduğu Güneydoğu'daki üç belediye başkanını terörle bağlantılı olmakla suçlayarak [görevden](#) aldı ve yerlerine kayyım atadı; bu hareket Kürt yanlısı siyasetçilere yönelik daha geniş bir baskının parçası olarak eleştirildi.

7 Kasım: Savcılar, Türk hükümetinin seçilmiş belediye başkanlarını görevden almasını eleştiren açıklamaları nedeniyle Demokrat Parti Eş Başkanı ve milletvekili Tuncer

Bakırhan ile Kürt yanlısı DBP'nin Mardin İl Başkanı Mehmet Mihdi Tunç hakkında soruşturma [başlattı](#).

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE

4 Kasım: Mardin, Batman ve Urfa'nın Halfeti ilçesinde belediye eş başkanlarının görevden alınmasını protesto eden gösteriler sırasında polis Batman Belediye Meclis Üyesi Mehmet Erol'un evine [baskın](#) düzenleyerek kendisine ve ailesine fiziksel şiddet uyguladı. Erol'un %70 zihinsel engelli oğlu Medeni Erol'a polis köpekleriyle işkence yapıldığı, her ikisinin de yaralandığı ve Medeni'nin gözültüne alındığı bildirildi.

7 Kasım: Türkiye'de Gülen hareketiyle bağlantılı olduğu iddiasıyla yürümeye başlayan çocuğuyla birlikte hapsedilen Emine Güçlüer'in hapisanedeki ihtiyaçlarının karşılanmadığı dile getirilerek, milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu tarafından Güçlüer'in serbest bırakılması çağrısında [bulunuldu](#).

7 Kasım: Tekirdağ F Tipi Cezaevi'nde tutuklu bulunan Mehmet Başaran kalp krizi geçirdi ve üç gün yoğun bakımda kaldı. Durumu kritik olmasına rağmen ailesine haber verilmeden cezaevine [geri gönderildi](#).

KADIN HAKLARI

5 Kasım: Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu, Eylül ayında Türkiye'de 48 kadının erkekler tarafından öldürüldüğünü ve bu sayının şimdiye kadar bildirilen en yüksek aylık sayı olarak rekor kırdığını [bildirdi](#).